

LO GERONÉS

SETMANARI DE AVISOS Y NOTICIES
PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id.
Estranger	1'50 id.
Un número	10 céntims

Any 4.^{rt}

Divendres, á las cinch del matí, morí en sa casa payral de la Junquera En Carles Bosch de la Trincheria.

LO GERONÉS, en nom propi y en lo de tots los catalanistes, s'associa al dol de la seva esposa y dels seus fills, donchs si aquells han perdut un marit y un pare amantíssim, nosaltres hem percut un amich y entusiasta company de causa que ha honrat y enaltit á Catalunya ab la seva dilecció y ab los seus escrits.

Deu li donga en nostra estimada patria molts imitadors y s'ringe acullir la seva ànima en la gloria del Cel.

SECCIÓ GENERAL

BASES

pera la formació dels Estatuts de la Societat

Foment de la Industria, Comers y Propietat

I.—Lo Foment de la Industria, Comers y Propietat, es una Associació dedicada á la defensa y protecció de tots los elements de riquesa y en especial de l'Agricultura, Industria y Comers, valguentes de tots quants medijs las lleys permeten.

II.—L'Associació se dividirà en 10 seccions, segons lo cuadro que al final s'inserta. Cada soci deurá ingressar en la secció que li corresponga per rahó de la industria que exerceixi.

Las seccions podrán subdividirse en gremis si el número de individus pertanyents á ella ho permet, poguent cada gremi, pels assumptos que l'esperen, dirigir-se á la Junta Directiva, sempre que el número d'agremiats sigui quant menys el de 15.

Sols podrán formar gremi los individus que exerceixin una mateixa professió, ú ofici.

III.—Los socis serán: de número, transeunts y corresponsals.

Per esser soci de número es precis: 1er, ser veï de aquesta ciutat ó exercir en la mateixa alguna professió ó industria; 2on, pagar contribució per territorial ó industrial, seguent necessaria la exhibició del recibo pera ingressar en la societat; 3er, pagar la quota mensual de 2 pessetas y 5 en concepte d'entrada. Sols podrán esser socis transeunts: 1er, els que no paguin contribució de cap classe; 2on, els que pagantla no siguin vehins d'aquesta ciutat, ni exerceixin en ella professió ó industria. Los socis transeunts pagarán la quota mensual de una pesseta, no ingressant en cap secció, y no tindrán en conseqüencia veu ni vot.

Serán socis corresponsals, els que residint fora de la Capital, serán nombrats tals per la Junta Directiva, pera que auxilihián á la societat. No pagarán cap quota.

IV.—Tot soci deurá ingressar en la secció que l'hi corresponga per la contribució que pagui y sols en ella tindrà vot y veu.

Quan el que pretinga ingressar en calitat de soci exerceixi dos més indústries, deurá optar per una d'ellas als efectes d'ingrés en la secció correpondent.

Els que siguin á la vegada contribuyents per territorial é industrial, sols podrán ingressar en la secció que l'correspondi per rahó de sa industria.

V.—Lo régimen del Foment estarà á càrrec de una Junta Directiva composta de 10 vocals, un president y un secretari general sens vot y veu.

Els deu vocals serán elegits per majoria de vots, un per cada secció, y deurán pertanyer forzosament á la secció que l'sele

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

CORT-REAL 7-1.er

Diumenge 17 de Octubre de 1897

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletons, etc., que s'remeten á la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanari

Núm. 183

Lo President serà elegit en votació secreta pels presidents de seccions y ls 10 vocals de la Directiva.

Lo càrrec de Secretari serà inamovible y elegits per la Directiva y Junta de seccions.

Podrà esser elegit lo President d'entre qualsevol dels socis de número.

Los càrrecs de la Directiva duraran dos anys, renovantse per meytat cada any. S'exceptua lo carrec de President que serà trienal.

VI.—Devant de cada secció hi haurà una junta composta d'un president, un vice-president y un secretari, que se elegirán pels individus de la secció respectiva cada dos anys.

VII.—Los assumptos que s'presentin serán discutits per la secció á que afectin y ella sola resoldrà lo que estimi per convenient.

Quant siga precis lo concurs de la Societat, se posará l'acort de la secció en coneixement de la Directiva. Aquesta deurá resoldre dintre l'plazo de 8 dies.

VIII.—Lo Foment en tots sos actes axis públics com privats, podrà usar indistintament las llengües castellana y catalana y lo mateix podrán fer los socis tant en las juntas de reunio com en las generals.

Bases transitorias

1.ª La quota d'entrada á que fa referencia la base 3.ª, sols regirà pels que ingressin en la societat transcorreguts sis mesos á contar de la data de la constitució de la mateixa.

2.ª Pera la constitució del Foment y formació de seccions, se nombrarà una junta directiva interina que funcionarà fins que estiguin constituidas las seccions, las quinas procedirán á la elecció de la junta Directiva.

Seccions

1.ª Fabricació.—Fàbrics de ayguardents, licors, sabó, xacolatas, gaseosas, paper, fundició, forjat, ciment, taps y altres.

2.ª Banca.—Agents de comers, banquers, corredors de comers, tenedors de llibres, pérts mercantils, cambis de moneda y sos similars.

3.ª Propietat.—Propietaris per riquesa urbana, rústica y pecuaria.

4.ª Arts.—Relotjers, cerrallers, armers, joyers, argenteros, lampistas, fotògrafs, pintors, sillers, tapicers, marmolistas, sastres, impressors y sos similars.

5.ª Oficis.—Fusters, flaquers, barbers, perruquers, paraguers, sabaters, sombrerers, gorristes, calderers, matalassers, esterers, corders, basters etc.

6.ª Magatzems.—Magatzems de vi, oli, sabó, farina, grans, robes, curtits, ferro, màquines, pianos, instruments de música, mobles, etc.

7.ª Ciències y Arts liberals.—Gremi de advocats, procuradors, escribants, notaris.

Gremi de agrimensors, arquitectes, mestres d'obras, enginyers de totas classes.

Gremi de professors d'ensenyansa, dibuix, llengüas, música, etc.

Gremi de metges, farmacèutics, dentists, cirujians, veterinaris.

8.ª Tendas.—Gremi de merceria, bisuteria, quincalleria, paqueteria, camiseria, texits, juguets, etc.

Gremi de venedors á la menuda de pisa, porcelana, cristall, marchs, mobles, llibres, objectes d'escriptori, gavinetes, carbó, etc.

9.ª Comestibles y ultramarins.—Colmados, droguers, toninerias, pastisserias, carnicers, etc.

10.ª Gremis de cafeters y fondistas.—Cafés, fondas, xocolaterias, cerveseries, lleterías, restaurants, hostals, casas de menjar, etc.

UN TELEGRAMA

Un periódich de Barcelona porta un telegrama en que s'dona compte del nom dels nous governadors civils nombrats pera les quatre províncies catalanes, en lo quin apropósito del de Gerona se llegeix lo següent: «Lo governador elet de Gerona ha declarat que prac-

ticará la política que tinga la expressa aprobació de Sr. Sagasta desligada en absolut de les lluytes y rencunies locals.»

No tenim lo gust de conèixer al nou governador, pero allunyats com estém dels diferents partits madrilenys y conèxeds de lo que son y significan aquests partits en la província de Gerona, trobem molt aventurada la seva afirmació y, sense dubtar de sos bons propòsits, quasi ns atreviríam á dir que li será impossible cumplirlos.

En primer lloc, se trobarà ab que aquí no hi ha més política que la personal. En los diferents grups polítics de la província, los que més se mouen, los que més figurant, no son homes d'idees arrelades, ni que s'hagin distingit per la seva consecuencia, ni molt menos per la seva alhessió al gefe del partit. Les poques persones que quedan que reunexen aquestes circumstancies, viuen retirades y arreconades sense exercir influència en la política local. La dificultat d'aconseguir y concordar á gent que s'fa nosa l'un á l'altre perque tots aspiran á lo mateix, á disposar de la província, resulta evident, y la dificultat es major com més numerosos son los grups que podrían formar lo partit.

Hem dit que podrían formar lo partit, perque de fet lo partit no existeix. Trobarà á Gerona canalejistes (per altre nom herreristes), pero no s'crega l'nou governador que ls que forman aquest grup pertanyen al partit liberal ó que regoneix per gefe En Sagasta. Lo forman persones de totes opinions: desde ls carlins més exaltats qu'han fet armes per D. Carles y potser estan disposats á tornarne á fer, fins als republicans de totes classes; de segur que, ben garbellat, resultaría que ls liberals de la situació son los menos. Trobarà rouristes, que tenen per amo y senyor al actual ministre d'Hisenda Sr. Puigcerver, grup en lo quin los monárquics liberals son també los menos, y los més son republicans federals, silvelistes, y no pochs carlins. Y, finalment, trobarà quintanistes fentse brassat ab conservadors d'En Cánovas y d'En Romero, ab republicans y ab carlins, que representan lo grup sagasti més o menos tarat de gamisme.

Cap d'aquests grups té forsa suficient pera pretendre la representació del partit sagasti de la província y cap pot prescindir de sos aliats ni descontentarlos, perque sense ells no significarien res ni res podrían.

Pero fa encara més difícil tota intel·ligència lo genre d'aquests aliats, donchs los mateixos que en un puesto ajudan al partit ó grup liberal son los seus contraris en l'altre. Per exemple: los republicans unitaris, ó de la fusió, á Gerona van ab los canalejistes y rouristes, y á Sta. Coloma y á La Bisbal van contra ls elements allí aliats ab los canalejistes y rouristes; com los carlins que á Gerona apoyan á l'Herrero, no s'poden veure ab la major part dels carlins que á Viladomiu y Figueres van ab En Quintana.

De tot axó resulta un galimatias d'ambicions, d'envejes, de miseries y de rencunies, en que tothom se mou pel seu exclusiu profit. Es una lluyta, y una lluyta desaforada, d'interessos personals; y com aquests interessos son antitèctics; son inarmònics, perxò hem dit que considerém quasi impossible que l'nou governador puga conseguir sos propòsits de fer una política desligada en absolut de les lluytes y rencunies locals. ¿Com la podrá fer, si aquests lluytes y aquestes rencunies constitueixen tot lo que en aquesta província s'anomena política?

La única manera possible, seria prescindir de tots los grups y grupets y obrar atenentse exclusivament al cumpliment de la seva obligació, sense distinció d'idees ni de personnes. Pero, per molta que siga la seva bona voluntat, vindran eleccions y, allavores, tots sabem lo que ls governs volen. S'han de guanyar; y pera guanyarles, s'ha de transigir ab los que fan política d'altre mena.

J. B. y S.

ESPAÑA Y EUROPA

Entre les moltes ilusions que 'ls patrioters se fan hi ha la de que Espanya viu aislada per culpa d' un govern determinat y de que fora relativament fàcil sortir d' aquest aislament y obtenir lo concurs d' Europa, pera contenir los abusos del orde internacional que ab motiu de la qüestió de Cuba cometent los Estats-Units.

Si's tractés no més de una ilusió dels elements patrioters, que per cert tan cayguts estan, no valdría gayre la pena de parlarne. Pero hi ha molts altres elements, als que no s' pot calificar de aquella manera, que de vegades s' ho arriuen á creure lo de que pera evitar la intervenció contraria al ordre internacional dels Estats Units, en la qüestió de Cuba, podrà Espanya comptar ab la intervenció de les grans nacions europees, y son molts més encara los que, convençuts de lo problemàtica que aquesta es, se creuen en lo dret de planyers amargament de la influència de Europa, devant de la política americana, y que casi de bona fé, censuren els grans Estats europeus, no solament perque dexen axís d' afavorir los interessos espanyols, sinó perqué ells matexos, diuen, se perjudiquen, no sapiguent comprendre los perills del per vindre.

Prescindint de lo significatiu que es que l' orgull castellá se quexi de que no l' ajudin, després de tantes quitxoteries, es no comprendre la política internacional actual, y sobre tot la situació de Espanya y la opinió en que al estranger es tinguda, tota estranyesa dé que Europa no vingui al socós de Espanya.

En primer lloc, al menys en aquests darrers anys, Europa no ha intervingut en las qüestions d' Estats no compresos entre les grans potencies, més que en cassos gravíssims, y després de les guerres, ab l' obiecte, que 'ns absténim de jutgar, de que l' vencedor, després d' haverhi posat de sa part tot lo que ha pogut, no obtingues tot lo fruyt de sa victoria. Axís succeí quan la darrera guerra entra la Xina y lo Japó; axís acaba de passar després de la que sostingué Grecia contra Turquia. Pero avans de que una guerra esclati, les potencies no tenen costum d' intervenir; després, sols intervenen quan els hi convé, si una de les nacions en lluya ha quedat massa axafada per les victories de l' altra. Y una intervenció de questa me na fora un trist consol pera Espanya.

Un distinguit escriptor castellá, pot ser l' únic del seu país que desde l' començament de la guerra de Cuba ha vist clar en aquesta qüestió, en que tant s' han desacreditat tots los polítichs madrilenys, demostrant lo poch que son y lo poch que valen, esplicava ja, per altra part, una de las rasons més fonamentals que hi ha pera no esperar res de Europa, en les qüestions ab los Estats-Units. Hi ha, en realitat, al menys fins a cert punt, deya lo senyor Alas fa dos anys en un article publicat en la Revista madrilenya *La Administración*, un esperit american, mentres que no existeix un esperit europeu. Per axó s' concibeix una unió de països americanos contra Europa: está fora de tota possibilitat una lluya de Europa contra Amèrica. Europa es un terme geogràfic: moral y políticament, no apareix constituida més que per una pila de nacions diferents, d' interessos oposats, d' egoismes antiquisims, recelosias constantment les unes de les altres, incapases d' apareixer unides per un ideal comú y fins, ab prop feynes, de comprendre ses conveniencies futures, mentres no tinguin un interès immediat pera móureles. En aquestes condicions, es fins ridícol esperar que per una qüestió que avuy es d' un interès molt secundari pera Europa, les grans potencies de questa s' emboliquen directa ni indirectament ab un colós com la gran Repùblica yankee.

No hi ha que pensar en idealismes. Per cap raho generosa Europa avuy es capassa de donar un pas. Europa que ha presenciat ab una indiferència que la deshonra, les matances de tres cents mil armenis, y les brutalitats de Creta, no havent fet res pera deturar lo bras del gran assessor que deya En Gladstone, y que no s' ha preocupat casi més que d' impedir la llivertat de la isla mediterrànea, presenciaria ab tota tranquilitat, no ja una major ajuda que la actual dels yankees als cubans, sinó la expulsió completa dels espanyols de la mar de les Antilles.

Per que ademés hi ha que l' interès d' Europa en evitar la preponderancia dels Estats Units, encara que realment existeix, es molt menos gros de lo que molts se pensan. D' interessos territorials d' Europa a Amèrica, no n' hi ha d' importants fora dels d' Espanya; lo que les altres hi tenen es tan insignificant, que ni França, ni Inglaterra, ni Dinamarca sostindrian una guerra pera conservarlos. Lo únic important, que es lo Canadá, Inglaterra està disposada a deixarlos si sos habitants volguessin separarse; mes prou sap, que ab

lo régimen polítich que les hi ha donat no n' tindrán ganes.

Pero apart de tot açó, hi ha una raho ben trista, pera que Espanya no pugi refiarse de la intervenció d' Europa a son favor. Es aquesta la falta de simpaties d' Espanya. No cal que s' fassin ilusions los castellaus: Espanya no té simpaties. Espanya no es estimada a Europa ni a Amèrica. No es culpa solament dels governs; hi ha quelcom més fondo. Ni l' génit castellá, ni sa falta de cultura, ni 'ls pochs esforços fets pera atraurens a les altres nacions, han sigut propis pera cambiarho. Les nacions s' unexen principalment per la comunitat de idees y d' interessos: lo centralisme castellá ha procurat sempre distanciar a Espanya d' Europa en interessos y en idees. Avuy Europa mira a Espanya y no hi veu, fora d' alguns petits trossos, açó es, fora de Bizkaya y de Catalunya, ni la seva matèxa vida intelectual, ni la seva vida industrial, ni la seva vida mercantil; lo que hi ha que val, ho desconeix, perque no se li ha obligat may a conéixerho. Los matexos espanyols li ensenyau no més una Espanya de polítichs desacreditats, de gent ignorant, y de toreros; en aquestes condicions, Espanya, moral, intelectual y econòmicament separada de les grans nacions d' Europa, no pot inspirar les simpaties necessaries pera obtenirne ni tan sols un apoyo moral.

Sobre açó no hi ha que ferse ilusions, ni es patriòtic fersen. Lo que importa es compéndreho y ferho comprender; que aixís, per difícil que sigui fer cambiar un pays, al menys, los elements més europeus que aquí hi ha, veurán los perills que corren si perdren lo camí de son desenrotllo y de son progrés.

LLUIS DURÁN Y VENTOSA.

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT.—*Sessió del dia 13 de Octubre (2ª convocatòria.)*—Reunits 12 concejals baix la presidència del tinent d' arcalde Sr. Carreras, prengueren los següents acorts després d' aprobar la acta de la sessió anterior.

Aprobar lo dictamen de la Comissió especial sobre organització del cos de bombers, en el quin se proposa la compra de varis utensilis pel servey, modificar lo Reglament en lo referent a jornal y premis, senyalant indemniscions per cada cas, y declarar que l' càrrec de bomber es compatible ab lo d' empleat del Municipi. Abolir la limitació que s' imposava per ingressar al cos, sigui l' esser necessari ser palest, fusters ó cerrallers.

Aprobar lo dictamen de la Comissió especial sobre l' personal, en el quin se declara que sols hi ha en l' Ajuntament un empleat ab substitut que s' lo porter Sr. Piferrer, a qui se li concedeix vuyt dias de temps pera optar entre l' empleo ó la renúncia.

Autorizar al depositari pera cobrar del Ajuntament de Palau cent pessetas, corresponents a la subvenció d' escolas públicas.

Agotat lo crèdit de mil pessetas senyalat pera socorrer als malalts y ferits de Cuba y Filipinas, se senyalaren interinamente 500 pessetas, s' ens perjudici d' acordar en altre reunió convenient.

En lo próxim corréu marxará a Cuba l' general Blanco, nombrat Capità general de la Illa en substitució d' En Weyler qu' ha sigut rellevat. Aquest rellevo y la resposta que s' diu ha donat lo nostre govern al dels Estats Units, prometent que per tot aquest any quedará implantada a Cuba la autonomia, demostran que la política del partit liberal respecte de la insurrecció será diametralment contraria a la que fins ara s' havia seguit. Lo partit autonomista cubà se posa al costat del govern: essent molt significativa l' anada a Madrid del Sr. Giberga pera conferenciar ab En Sagasta y altres ministres. Los insurrectes declaran que no s' satisfan ab la autonomia y que volen la independencia. La clau, per consegüent, continua en mans dels Estats-Units.

A Filipines se parla de tractes entre En Primo de Rivera y l' Aguinaldo. Les pretensions que a n' aquest s' atribueyen no s' semblan exactes. S' hi han desembarcat armes y la guerra no fa cara d' acabarshi.

A la Península, lo govern lluya ab les dificultats inherents a la provisió de càrrechs, donchs, com de costum, no s' busca pera desempenyarlos als més aptes, sino satisfer les exigències dels prohems del partit. La fracció romerista del partit conservador se distingeix per la seva oposició violenta al govern y festeja, com los carlins y 'ls republicans unitaris, al general Weyler, procurant excitar susceptibilitats en l' exercit.

Los socialistas han comensat una campanya perque s' obligui als richs a anar a la guerra, com hi van los pobres: en la convicció de que aixís les guerres s' acabarien molt més aviat, y es molt possible que no s' equivoquin.

—Avuy, a dos quarts de nou del vespre, se celebrarà un magnific concert vocal é instrumental en lo Cercle Catòlic d' Obrers. Agraví la invitació y sentim no poder insertar lo programa per haverlo rebut tart.

—S' ha declarat per R. O. de 29 de Setembre que 'ls vocals y Secretaris de las Juntas locals de instrucció pública estan incapacitats per exercir lo càrrec d' habilitats dels mestres.

—Procedents de Cuba han ingressat en lo Santander de Barcelona los soldats: Pere Bota, de Gerona y Pelegrí, Narcís Negre, Juan Corominas, Francisco Suria Costa, Baldí Trias, Salvi Canals, y Joseph Creixell, de Jaume Bonal, de Figueras.

—Està malalt de molta gravetat lo conegut propietari, D. Joan Vicens y Puig, individu del Comitè contra aquesta província.

—Com veurán nostres llegidors, en altre lloc d' aquells publiquem las bases que pera la formació dels Estatuts de la *Industria Comers y Propietat* que s' projecta, dactat la Comissió organisadora. Dada la divisió que la societat en seccions y estant composta la Junta Directiva vocals, un de cada secció, resultarà que en aquesta representats tots los elements que existeixen dintre la Aplaudim la idea, donchs creiem que s' lo millor modo lo predomini de una industria ó professió sobre las demás.

Per avuy aquesta tarda, en lo saló de Descans del Teatre Principal, estan convocats tots los contribuents pera la aprobació de bases y poguerse procedir a la formació dels Estatuts.

—Ha sigut nombrat Governador civil d' aquesta província don Ferran Soldevila, redactor de *La Correspondencia de Catalunya*.

També ha sigut nombrat Delegat d' Hisenda D. Joan Moreno, que havia desempenyat ja aquest càrrec fa quatre anys: lo publicà, per consegüent, sab ja ben bé tot lo que esperar. Lo actual Delegat, D. Alvaro Solano, ha sigut assignat a desempenyar igual càrrec en la província de Toledo.

—Contra lo acostamat, las Comissions especials que braren per l' Ajuntament en una de sos últimas sessions que dictaminessen en los assumptos de personal y organitzacions de bombers, han dictaminat com veurán nostres llegidors a desempenyar igual càrrec en la província de Toledo.

—Hem rebut lo número extraordinari que la acreditada vista Médica Rural, que s' publica a Blanes, dedica a la memoria del doctor Letamendi. Dit número de 64 planes de nutriti presentat ab verdader art y luxo tipogràfichs, conté un notable semblansa y la reproducció del autógrafo de aquell guanyat sabi.

En dit important periódich, que costa no més que 5 pessetas l' any, s'ha obert una suscripció pera aixecar un monumento al doctor Letamendi, tenint dret cada donant a emetre son vot sobre si esser Madrid ó Barcelona la ciutat elegida pera instalar lo monument. La subscripció la comensa la redacció ab 350 pessetas.

—Nostre estimat amich don Joseph Divi ha sigut professor interí de dibuix d' aquest Institut. Felicitem a amich.

—L' acreditad Col·legi de San Narcís, agregat al Institut, obert una classe de taquigrafia que esplica nostre estimat don Lluís Roca y Auguet, adoptant lo sistema Garriga. El mensat ja la classe y queda oberta la matrícula. Felicitem a direcció per tant important millora.

—S' ha publicat ja la llista de la companyia d' òpera que de actuar en lo Teatre Principal en las vinentes fíras. La inscripció tindrà lloc lo disape 23 d' Octubre ab la grandiosa en 4 actes de Meyerbeer «Gly Ugonotti». El repertori que annuncia ademés de «Gly Ugonotti», es «Africana», «Faust», «Spartacus», «Lucrecia Borgia», «Favorita», «Dinhora», «Il Trovatore» y «Cavalleria Rusticana».

—Han tornat de Cuba pera malalts y han ingressat en Sanatori, los soldats Joaquim Delfon, Anton Crespi de Gerona y Joseph Pumarola de San Feliu de Guixols.

—Copiem de nostre estimat colega *La Renaixença*:

«Lo catedràtic del Institut de Palma don Pere Estalrich va de donar una interessant conferència en aquella ciutat sobre agricultura. Va usar la llengua catalana, per lo que li donem nostra enhorabona, com ho feren los que tingueren lo gust d' coltarla y aplaudirla.

Sabém també per personas arribades de Mallorca que en exposició local celebrada darrerament en Manacor los ròtuls d' objectes esposats estaven escrits en nostre llengua.»

—Ha sigut nombrat arcalde de aquesta ciutat D. Anton Bagué.

SECCIÓ LITERARIA

L' ESQUIROL

(Continuació)

Per no entristar a sa mare, en Joanet feu el posse alegre.

—¡Ara mateix era hora!... Pro un bon dinar alegre. —Y estrenyent la mà al sargent de carabiners, prossegui: —M' alegro molt de cor la nit nèixer!... Ja m'ho havien dit que era una gran plana d' home.

—Gracias por la lisonja, chico,—feu en Gutierrez.—Yo tambien celebro infinito el tener un per-

no como tu de buen moso, a més de las buenas qualidades que reunes según me han contado y se echa de ver por tu parte.

Després se generalisà la conversa, que durà fins a l' hora de sopar, cosa que féu en Gutiérrez a la Manela.

Ab lo que garlaren durant l' àpat, en Joaquin y el sargento's feren del tot amichs. Y es que l' pare de la Layeta tenia un geni més bo que'l pa, un d' aquells genis que ab tothom fan lliga y que ja's fan simpàtichs al primer cop d' ull. Això sí: ab la mateixa facilitat ab que's feya estimar, posava ell voluntat a les persones.

Quan, al cap d' una estona de conversa, ne venia una de quietut, sempre era ell el que la trancava: contemplava somrident al *Esquirol*, parava al punt de menjar, y boy tustant al minyó de la esquina, deixava anar una exclamació de joja:

—*Vaya un yerno tan capeczano como me ha dado Dios!*

Afegia totseguit una frase afalagadora per la Manela y reprendien tots tres l' enraionament interromput...

Havent sopat, després de tancar les botigas, anaren al cafè junts ab els de ca'n Tano... Contra sa costum, el sabater estava moix, capificat, com si sentis una grossa tristesa... «Pobre Joaquin!» se deya tot sovint, boy reconvenintse de faltas que no eran sevas... Algún cop dirigia 'ls ells a la Layeta, qui, al endonarsen, s' enrogia de galtas com si hagués escoltat un reny. Altres vegadas, restava aclofat, ab els ells mitg cluchs, com si 'ls brochs de gás del cafè l' enlluheressin, fins que tornava a aixecar la vista pera donar altre llambregada a sa nevoda y tornarse a repetir la mateixa exclamació.

—*¿Qué diapxus tens?* —li preguntà dues ó tres voltas la Paula.

Mes ell seguí encaparrat, sense donar cap explicació satisfactoria.

Per fi's retiraren... Y quan, després d' acompañar als forasters a la cambra que 'ls hi havíen destinat, entrà l' senzill y honrat matrimoni a la seva, en Tano, sense forsa pera guardarse a dintre l' sentiment que l' martiritzava, se deixà caure llassat en una cadira, y esclatant en sanglots, desfogà son pit, pronunciant ab veu sofocada lo que durant tot el vespre havia estat repetint en son interior.

—*Pobre Joaquin!*

—*¿Qué hi ha? ¿qué passa?* —preguntà la Paula mitg plorosa.

Y el bo d' en Tano esplicà la causa de sa amargura... El fet era que, a mitjant sopar se li havia acudit d' encetar la bota del recó, una boteta de vi ranci, que tenia reservada pera quan se presentés una ocasió com la d' aquell dia. Pera posar en planta l' propòsit, s'havia dirigit a la cuyna, hont la tenia. Mes, al parar la ampolla la aixeta havia dit que no... Proba d' aquí, proba d' allà, tombant y saccejant la bota a tort y a través... tot inútil; la bota era aixuta... Llavors s' havia girat, veyent a la Layeta, que estava darrera seu, tota avergonyida, tapantse la cara ab el devantal.

—*Ay Paula!* Lo que m' ha passat en aquell moment no pots pas figurarortho... No m' hi veysa... M' hauria estimat més morirme... Perquè he vist clar certas coses. *¿Sabs qué vuy dir Paula?* —Tens present que tu mateixa me'n parlava un dia?... Tu t' estranyava de que molts cops la Layeta's tornava igual que si fos mitg tarumba o llunática;... que tan aviat semblava que vingués boja de tant riure com que's morís de pena... *¿Qui s' ho havia de creure que aquelles tristesas y aquells esclats de rialles pervingessin d' això?* Degas Paula: *¿t' ho haurias pensat may tu?*

Un petit cop donat a la porta del quarto afogà la resposta en la boca de la Paula; y quasi al mateix temps la vêu desconcertada de la Layeta preguntà poch a poch si's podia passar.

—*Si, entra.*

Y sense temps pera pronunciar una paraula més, la sabatera's trobà abrazada per la seva nevoda, que 'ls hi demanava perdó tot plorant.

Una llarga tirallonga de suaus reconvencions d' encertats concells y de carinyosas súplicas fou la resposta de la Paula, una resposta que durà més de mitja hora.

—*Be, ratja, prou.* Vesten a dormir y no'n relaten més. Lo passat, passat, —digué per últim en Tano, a qui'l penediment de la Layeta tornava la alegria perduda.

Y a mercès de la recobrada tranquilitat, passà la nit d' un són.

JOSEPH MORATÓ y GRAU.

(Seguirà.)

TERAPÉUTICA

Filantròpics metges, professors en l' art
De fer que no's pari lo *rettote humit*;
Varons impertérits que us heu proposat
De la mort impia detenir la fals:
Si voleu seguirne lo concell formal
De qui ja pentina més d' un cabell blanch,
Per fer ben ditxosa a l' humanitat
Los antichs sistemes teniu de mudar,
Deixeusos de píldoras,... deixeus de pegats,
Deixeus los anissos de mestre Hanhemann,
Las purgas, sangrias, los sucots amarachs,
Los cäustichs y clissers, las dutxes y banyos,
Deixeus las vacunas, que al fi nostra sang
La fan poti-poti de limfas bestials,
Y penseu que un tònic solsament hi ha
Per curar de veras a tots los nafrats.
Eix tònic que us pinto com tan escàs,
Eixa *panacea d' èxit colossal*,
Son... unes pastillas d' un groch molt brillant,
D' aspecte metàllich y pés d' uns deu grams
Que quan l' *hipòcondri* tocan del malalt
Al punt li evaporan lo dolor més brau.
Sols una farmacia las pot despatxar:
Es lo *Banch d' Espanya*, y las guarda tant
Que del soterrani no las treu jamay.
Filantròpics metges que us heu proposat
Allargar la corda que 'ns fa caminar:
Ni l' famós Hipòcrates, ni l' gran Sidenham,
Ni tota la colla de mestres en l' art
Per més que d' estudis s' ompliren lo cap
Tot bon *especifich* emplearen may.
Ditxosos vosaltres si empreneu lo pas
Per la *terapèutica* que us he predicat!
Gasteu las pastillas, feuho sens retart,
No planyeu la *dòssis*, aneuula aumentant,
Y us juro desde are que s'han acabat
Las caras anémicas, los sensibles planys,
Los geméchs, angüies, esbufechs y ays
Ab que al metje reben avuy los malalts.
Per tots, al contrari, sereu desitjats,
Ningú de vosaltres parlarà ab esglay
Y la Medicina, que tanta por fá,
Serà 'l non plus ultra de l' humanitat.

SEBASTIÁ SANS y BORI.

Olot, 27 Septiembre de 1897.

ASSOCIACIÓ LITERÀRIA DE GERONA

CERTAMEN DE 1897.

Any XXVI de sa instalació.

Conclusió.

Número 80—A Cervantes—Lema: Cervantes es el rey de la novela.

81—Trista—Lluny.

82—La Caritat.

83—Al Sagrat Cor de Jesus.

84—A Cervantes—Lema: Vita æterna ex morte.

85—Memento—Pulvis eris...

86—Tornant de Riells—L' amor che muore el sole è l' altre stelle—Dante—Paradiso.

87—Al Sagrat cor de Jesus—Cor arca legem continens.

88—Los Martirs de Gerona—Pro Aris et Focis.

89—Murcia Redempta.

90—Monografia de una Iglesia del Obispado de Gerona—Lema: Gratia Dei.

91—Lo planys del Comte—Dissert.

92—Lo temps vell y l' temps modern—(Encara hi fesim).

93—La batalla del Güadalete—Lema: Cuanto yelmo quebrado!—Cuanto cuerpo de nobles destrozado! (Fr. L. de Leon).

94—Martirio de la Provincia de Gerona—Lema: ¡Salvate Martires!

95—A l' Amor meva—Lema: Esguards, turbencias, galanis, esbossos.... d' efímera bellesa son trofeus.

76—Cap vespre—Misteri.

97—En todos nuestros hogares—hay una madre que llova!

98—La Iglesia de Arenys de Mar—Monografia histórica—Lema: Tu es Petrus, et super hanc petram....

99—Al Sagrat Cor de Jesus—Lema: Jo vull, oh cor dins teu guarnir ma estada.

100—Los voluntaris Catalans—Pau als morts y a los vius gloria.

101—Plus ultra.

102—El Amor—Excelsior.

103—Endavant. Lema: Pro Patria.

104—Lo Pastor—Morint d' amor!

105—La Patria es forta.

106—A Maria—Lema:... mi fantasia arrebatada en ansias de admirar intrépida a ti sus alas guia—Espronceda.

107—La Bellesa.

108—Del camp—Lema: Amorosa.

109—Flors del Cel—Lema: Si vuy no perfumen l' ayre es porque han perdut la flaire al trasplantar-les assí (F. Badenes y Dalmau).

110—¡Ave Cesar!—Leyenda heróica—Gloria a los mártires.

111—Diálogo—Lema: Lira mia, mi lira de otros días,—La de los tonos suaves—Préstame tus más gratas melodías—Roba sus dulces trinos a las aves.

112—Al recuerdo de Segovia—Lema: ¡Triste destino el del hombre cuando un papel vive mas! (Hartzenbusch).

113—Ideal—Lema: Estudi.
114—Les gales de l' ermita—Lema: Flors, nuvols, celles....

114—Mon niul—Lema: In nido meo moriar. Job, XXIX—18.

116—Idili—Jo t' am.

117—A mon fill ausent—Carta descosa.

118—Un valent entre 'ls valents—Lema: Pro Patria.

119—Cervantes—Lema: ¡Loor al genio!

120—Al sagrado corazón de Jesus—Lema: Antes que sus promesas los cielos pasarán.

121—Al Salvador de Jesús—Romance histórico—Lema: ¡Morir por la patria—que dulce morir!

122—Dolça visita—Lema: Corpus Domini nostri etc.

123—Bategades d' amor—Lema: ¡oh cor de Jesus! ¡oh flors sens espina!

124—Plany—Lema: Campanes ploren....

125—A Montjuich de Gerona—Patria.

126—Sortida de sol—Lema: l' auba naix, plena d' amor—J. Pelay y Briz.

127—La bofetada—Lema: Pau als morts.

128—Submarina—Lema; luna.

129—Tots Sans—Diada trista.

130—Follia d' amor—Lema: Ilusiones engañosas, etc.

131—Siluetas—Instantáneas.

132—Apolech—Lema: Pipa que pipa....

133—La meva xicot—Es la mes maca.

134—Sant Narcís—Hic est bonus pastor.

135—Dins del Bosch—Fé y Patria.

136—Funeral—Esperanza.

137—Las galeras de Aragó—...nom pens que galera ne altre vaxell gos anar sobre mar menys de guiatge del rey d' Aragó.—Desclot—Crónica.

138—Las obras de arte que produce un pueblo, son la expresión de su espíritu.

139—El Problema de la Riqueza ó demostracion de la «Conveniencia absoluta que para todos resulta de la intimidad en las relaciones entre los patronos y los obreros—Lema: Fé, Esperanza y Caridad—(He aquí la formula de la solución cristiana al Problema de la Riqueza).

140—Boda mortal.

141—Montjuich de Gerona—Lema: Jamay vensut ne fou—ni sab que cosa es jou.

142—Rondalla—X X X.

143—La Paz—Lema: Para curar los dolores—La España sufriendo está—solo hay un médico ¡Dios!—solo un bálsamo ¡La Paz!

144—Bresol, nau y llitera—Lema: ¡Pobret!

145—Los besos—Lema: ¡Contraste!

146—A la Patria—Sonet—Lema: «Gerona».

147—Ferrum utile est quam auro.

148—Conveniencia absoluta para todos de la intimidad de las relaciones entre los Patronos y los obreros—Lema: No hay problema social, sino problemas sociales—«Gambetta».

149—Flor del Cel—Amor es viure.

150—Endresa—Lema: Espanya.

151—Las auelles y 'ls aligots—Lema: Allí hont no arriba l' homa, pot arribar la dona.

152—A Gerona—Lema: Lluny, ben lluny las cosas que denigran!

153—A las donas de Gerona en los sitiis de l' any 1808 y 1809—Lema: Tan que diuhen de las donas y.... mireu lo que ván fer.

154—L' úlim Perantón—Si bemoll

155—Y dijo Dios ¡Viva España!

156—¿Quieres que te cuente un cuento?

Gerona 8 de Octubre de 1897.

Lo Secretari.—ENRICH GRAHIT.

SECCIÓ COMERCIAL.

Mercat de Gerona del dia 16 de Octubre

Especies.	Mesures.	Pesetas

<tbl_r cells="3" ix="4" maxcspan="1" maxrspan="1

SECCIO D'ANUNCIS

SORTIDAS DELS TRENS

LÍNEA DE TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANSA

De Gerona á Barcelona

	Mati	Tarde
Corréu.	6'48	
Cárrega.	10'37	
Omnibus.		3
Ràpit.		5'09

Los trens correus y ómnibus portan cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª, el de cárrega de 2.ª y el ràpit de 1.ª y 2.ª.

De Gerona á Port-Bou

	Mati	Tarde
Omnibus.	8'39	
Cárrega.		12'43
Mixte.		5'40
Correu.		7'35

Lo tren ómnibus porta cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª, el de cárrega y mixte de 2.ª y 3.ª y el correu de 1.ª y 2.ª.

LÍNEA DE SAN FELIU DE GUIXOLS Á GERONA

De Gerona á San Feliu

	Mati	Tarde
Tren de banyistes (Juriol y Agost)	5'09	
Correu.	8'54	
Mixte.	11'44	
Mixte.	3'22	
Correu.	5'35	

Tots los trens portan cotxes de 1.ª y 2.ª classe.

De San Feliu á Gerona

	Mati	Tarde
Correu.	4'32	
Mixte.	7'30	
Correu.		12'44
Mixte.		2'50
Tren de banyistes (Juriol y Agost).		5'40

LÍNEA DE OLOT Á GERONA

De Salt (Gerona) á Amer

	Mati	Tarde
Núm. 2.	9'40	
Núm. 4.	3	
Núm. 6.	6	

Tots los trens portan cotxes per ara de 2.ª y 3.ª classes

De Amer á Salt (Gerona)

	Mati	Tarde
Núm. 4.	7'40	
Núm. 3.		1
Núm. 5.		4'30

ORDINACIÓNS

Pera Banyolas á las 9 y 11 matí (correu) y á las 2, 4 y 6 de la tarde. (Fonda del Centre y casa Jendreta)

Pera Cassá de la Selva cada mitja hora (Pont de Pedra)

Pera Olot á las 11 matí (correu) y á las 6 de la tarde. (Fonda del Centre)

Pera La Bisbal á la 1 de la tarde. (Hostal de la Rossa voltas d' en Rosés)

Pera Anglés, La Sellera y Amer á las 10 matí (correu) Hosta de Miquel Boix. (Plaça del Gra)

Pera Salt tot lo matí fins á las 6 de la tarde. (Pont de Pedra)

LA PREVISIÓ ESPANYOLA

Companyia de segurs contra incendis á prima fixa
Fundada l' any 1868

Capital: 2.000.000 de Pessetas

DOMICILI SOCIAL: ORFILA, 9. SEVILLA

Sub-direcció Regional: Plaça del Carril, 6, 2.^{on} Gerona

Sub-director Regional: D' ANGEL TREMOL'S Y PELL

Sinestres pagats: Rs. 3.524.286,92

CORREUS		
ENTRADAS		
Madrid.	8'48	matí.
Barcelona.	8'48	m.
França.	7'00	m. y 3'19 tarde
Puigcerdá y Ripoll.	5'30	m.
Olot y sa línia.	5'30	
Sant Feliú de Guíxols.	7'00	m. y 6 tarde
Amer y sa línia.	6'30	m.
Sant Aniol y sa línia..	7'00	m.
Estanyol y sa línia.	7'00	m.

SORTIDAS		
	3'49	tarde
	7'00	matí
	8'48	m. y 8'00 nit.
	11'00	m.
	11'00	m.
	9'00	m. y 6'00 tarde
	10'00	m.
	10'00	m.
	10'00	m.

MAXIMO FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Ayqua Minòxima vegetal per teuyir lo cabell. No te riva en lo mon, perquè á més de sos efectes marevollosos, no tanca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprendent específich se usa en dita perruqueria

5, CARRER DE L' ARGENTERIA 5.—ENTRESOL.

GERONA

Son tinturas superiors
las que en Máximo fabrica:
tenyintse ab elles, senyors
un vell, troba sense esfors
dona jove, guapa y rica.

TINTURA ABISSINIA INSTANTANEA

PIANOS Y HARMONIUMS

—DE—

DIEGO SALAS

SE VENEN A PLASSOS Y AL CONTAT

SE LLOGAN, RECOMPOSAN Y AFINAN

Magatzems: Bell-lloch, n.º 1.—botiga

BANCH VITALICI DE ESPANYA

LA PREVISIÓN

BANCH VITALICI DE CATALUNYA
Companyias de segurs sobre la vida reunides

Carrer Ample, núm. 64

BARCELONA

CAPITAL SOCIAL

45.000.000 DE PESSETES

Reservas en 31 Desembre de 1896. 9.235.908'05 pesetas
Capitals assegurats desde la fundació
de las C.^{as} fins al 30 Juny 1897. 195.906.957'44
Pagat per sinistres, pólisses vensudas
y altres comptes fins igual data. 12.691.707'02

Delegat general en la Provincia

Joseph Coderch y Bacó

Representant en la Capital

Anicet Palahi

Agents en la mateixa

Toribi Corominas.—Narcís Boada

LLOGARIMENTS

SETMANARI PORTA-VEU
DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

Redacció y Administració. Cort-Real, núm. 7, 1—

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.

Gerona.	4	pesseta trimestre
Fora.	4'25	id. id.

Estranger.	4'50	pessetas trimestre
Fora.	Un número sol.	0'10 id.